

Om Genforeningen

Når jeg skal fortælle lidt om genforeningen, må jeg begynde med at fortælle om mit komme til Sønderjylland. Vi blev gift den 12. april 1918.

Der skulle tilladelse til indrejse i Sønderjylland fra landsrådsmand von Loew i Haderslev. Denne havde sagt til min mand, at han skulle bede konsulatet i Kolding telegrafere til ham, så ville han give tilladelse omgående. Konsulatet nægtede at gøre dette. Det måtte gå den sædvanlige vej. Det vil sige, min mand måtte rejse alene hjem, og jeg hjem til min far og mor, for derefter at vente i 14 dage. Så begav jeg mig af sted. I Vamdrup måtte jeg vente nogle timer. Så vidt jeg kunne skønne, var jeg den eneste civile passager den dag, men en mængde militær. Soldaterne bar al min bagage. i Vojens blev jeg med min bagage ført til kontrol, og det var kropsvisitation. Om det så var støvlerne, måtte jeg tage dem af.

Jeg var lykkelig, da jeg efter dette kom ud til min mand, hoppede op i giggen, og vi kørte til vort hjem, som jeg aldrig havde set.

Om efteråret fik jeg spansk syge og var meget syg. Lægen fandt det så kritisk, at han ville anbefale, at min mor kom derned; men der var så mange formaliteter, at da min mor endelig kom, var jeg oppe igen. Det var lige i de dage, da revolutionen brød ud. Vi hørte, der skulle være dansk møde i Haderslev, og selv om jeg lige var kommet op, tog vi derned. Der var ikke andre fra Bjerndrup; de turde ikke og syntes, vi var tossede, at vi vovede det. Det blev et af mit livs største oplevelser. Mødet blev holdt i byens største lokale. Da vi gik op ad trappen, hørte vi sang og troede, at mødet var begyndt, men man fordrev blot ventetiden med at synge de forbudte danske sange.

Der blev talt af Kloppenborg-Skrumsager og bl.a. af en matros fra Kiel; det var jo i Kiel, revolutionen brød ud. Jubelen og glæden var ubeskrivelig; men der kom jo en ventetid. Afstemningen i vor zone kom 10. februar 1920; igen en uforglemmelig oplevelse. Det var sådan, at alle, der var født i Nordslesvig, havde stemmeret, både danske og tyske. En tysk præstedatter, Clarissa, kom og stemte dansk. De tilrejsende var indkvarterede hos befolkningen.

Vi hejste flaget hjemme kl. 7.30. Vort flag var en gave fra familien i Århus. Det eksisterer endnu. Derefter gik alle, også børnene, til skolen, hvor afstemningen skulle finde sted, og hejste flaget der.

Forældrene havde bedt mig undervise børnene, der stadig havde tysk lærer, i dansk, og jeg havde lært dem at synge: Hil dig vor fane, og den sang vi alle. Så begyndte afstemningen. I Stepping sogn stemte 98% dansk. Om aftenen samledes vi igen på skolen og holdt fest, tale og sang.

Vor ældste pige, Lisa, gik første gang den dag. Hun rejste sig pludselig fra gulvet og gik hen til vinduet for at se det smældende flag. Vi opdagede efterhånden, at hun kaldte flaget for "hurra - hurra".

Genforeningen kom så i juli. Der var festgudstjeneste i alle kirker den 9. Jeg havde fået pastor Sølling fra Århus til at tale i vor kirke. Han boede hos os, og vi havde tillige besøg af min moster og hendes mand fra Espekær. Min onkel var nemlig af sønderjysk afstamning. Hans morfar var biskop Jørgen Hansen fra Als, og han blev efter 1864 på Als som sognepræst.

Næste morgen red kongen over grænsen. Alle vore unge kørte tidligt om morgenen til grænsen, de unge piger med blomsterkurve. Kongen hilste på alle, han kunne overkomme. Vore piger var så heldige at få et håndtryk. Lidt senere kørte vi med vore gæster til Christiansfeld. Vor gamle nabo var flyttet derned og boede i en villa lige opad hovedvejen på det sted, der var spærret til modtagelsen. Alle vi Bjerndrupper var inviteret til denne have, og der var altså kun hækken mellem kongen, hans følge og os. Der var rejst en vældig æresport. Den havde på hver side en niche ind mod vejen, og i den stod en ung pige med en blomsterkurv.

Kongen holdt, og borgmesteren bød ham velkommen. Kongen takkede og sagde, at han havde et ønske, og det var, at det havde været hans bedstefar, Christian den IX, som havde oplevet denne stund.

De drog så videre og gjorde ophold ved Tyrstrup kirke lige ud for Christiansfeld. Der stod en flok veteraner fra 1864. De skulle følge kongen til Dybbøl. Kongen hilste på hver især, og en af dem, en af vore venner, sank død om, da han havde hilst på kongen. Jeg var til begravelse, og præsten talte meget smukt over ordene: Herre, nu lader du din tjener fare herfra i fred, thi jeg har set min konge komme. - Det var gribende.

Om aftenen havde vi samlet en del naboer; men næste dag skulle vi til Dybbøl. Tidligt om morgenen kørte vi til Haderslev. En af vore venner havde en motorbåd, og vi skulle sejle derned. Vi tog af sted i højt humør. Det holdt nu ikke længe; motoren gjorde knuder ustandseligt, og det endte med, at vi måtte vende næsen hjem igen. Vi kom hjem ved aftenstid. Om aftenen gik vi en tur. Vejret var ualmindeligt smukt, en af de rigtige sommeraftener. Da vi kom hjem, gav vi os til at synge. Moster lærte os: Det lyder som et eventyr, som jeg ikke havde hørt før. Til slut holdt pastor Sølling en smuk aftenandagt. Vi var enige om, at vi havde haft en vidunderlig aften i ro oven på al farten.

Dorthe Søndergård, f. Nielsen.